

**RECENZJA
ROZPRAWY DOKTORSKIEJ**

Pani mgr. Nela Strucińska

**nt: *Bezpieczeństwo ludności a kontrola przestrzeni i warunków życia w miastach*,
opracowanej pod opieką promotora Pana dra hab. Andrzeja
OSTROKÓLSKIEGO.**

Przedmiotowa recenzja rozprawy doktorskiej zawiera szczegółowo uzasadnioną ocenę spełnienia warunków określonych w art. 13 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017, poz.1789 ze zmianami), w związku z art.179 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 poz. 1669 ze zmianami).

Mając na względzie powyższe w recenzji starano się zweryfikować czy przygotowana rozprawa doktorska:

- stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego,
- uwiarygadnia umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

1. UWAGI OGÓLNE

Recenzowana na podstawie uchwały Rady Dyscypliny Nauki o Bezpieczeństwie Federacji Akademii Wojskowych w Gdyni (z dnia 22 sierpnia 2023 roku) rozprawa zatytułowana:

Bezpieczeństwo ludności a kontrola przestrzeni i warunków życia w miastach, składa się z trzech rozdziałów merytorycznych, które poprzedza wstęp zawierający koncepcję metodologiczną a zamyka przedmiotową pracę zakończenie, bibliografia, wykaz tabel,

wykaz rycin i załączniki. Całość rozprawy zawiera 149 stron. Wykaz źródeł to 189 pozycji. Praca zawiera 77 rycin i 8 tabel.

Recenzowana dysertacja prezentuje autorskie i nowatorskie wyniki badań. Wskazuje również na posiadanie i umiejętność wykorzystania usystematyzowanego warsztatu badawczego Doktoranta, **co wpływa pozytywnie na ogólną ocenę rozprawy.**

2. ZASADNOŚĆ PODJĘCIA BADAŃ

Przedstawiona, w przedmiotowej pracy przez Doktoranta, zjawiska specyficzne dla miejskiej przestrzeni narażonej na przestępczość na terenie miasta Olsztyna wskazana została zasadnie, jako jedno z zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego miasta.

Natomiast podjęta próba dokonania rozważań naukowych związanych z zagrożeniami bezpieczeństwa ludności (ze szczególnym uwzględnieniem przestępczości pospolitej), w sposób usystematyzowany może przyczynić się do konkluzji wpływających na poprawę bezpieczeństwa.

Współczesne uwarunkowania geopolityczne Polski, które wraz wejściem do Unii Europejskiej, a następnie przyjęciem stosownych zobowiązań wynikających z włączenia się do Układu z Schengen spowodowały, że bezpieczeństwo i porządek publiczny kraju stanowi swoistego rodzaju wizytówkę Państwa.

Dlatego mając na względzie powyższe za zasadne należy uznać przedstawioną przez Doktorantkę konkluzję, że „składowymi modelu bezpiecznego miasta są: narzędzia zapobiegające przestępczości: organizacje społeczne oddziaływujące na środowisko, w którym pojawiają się trudności – patologie, zachowania niebezpieczne; dodatkowe, wyspecjalizowane formacje Policji.”

Trafnie przedstawione zostało przez Doktorantkę ujęcie historyczne powstawania przestępczości wskazując, że ten obszar objęty zainteresowaniem naukowców zajmujących się kryminologią środowiskową oraz geografiami społeczną.

Autorka dysertacji podkreśla, wagę istotnych cech miasta, do których zalicza się wyodrębnione funkcjonalnie obiekty i przestrzenie, „takich jak dzielnice mieszkaniowe, przemysłowe, składowe, czy też ogrody działkowe, parki i miejsca intensywnej przepływu ludności, kontaktów i spotkań. Do takich miejsc zaliczane są: szkoły, uczelnie,

centra handlowe, dworce autobusowe, kolejowe, węzły komunikacyjne, obiekty sportowe, które zazwyczaj rozmieszczone są w rejonie centrum miast oraz ich dzielnic”.

Autorka, w swojej pracy zauważa, że wszystkie te uwarunkowania miast i ludności tworzą środowisko i przestrzenie miejskie determinujące zwiększoną przestępczość. Wpływ na to mają sprzyjające warunki anonimowości i swoistego rodzaju kooperacji grup przestępczych.

Należy jednocześnie zauważyć, że do czynników determinujących przedmiotowe zjawisko zalicza się również postęp technologiczny, który stanowi istotny element współczesnego funkcjonowania gospodarki, instytucji i obywateli.

Z punktu widzenia prowadzonych rozważań za zasadne należy uznać wskazane przez Doktorantkę olsztyńskie dzielnice mieszkaniowe, parki, miejsca przepływów ludności, dzielnice przemysłowe, składowe i ogródki działkowe.

Mając na względzie powyższe jak i dokonując analizy przedmiotowej dysertacji można stwierdzić, że autorka wykazała interdyscyplinarny charakter pracy, w której umiejętnie korzystała z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych. Dlatego należy pozytywnie ocenić działania Doktorantki, w zakresie podjęcia próby wskazania nowych obszarów badawczych.

Przytaczane przez Autorkę w rozprawie uwarunkowania urbanistyczne, prawne, czy historyczne mają, w swojej istocie podstawowe znaczenie z punktu widzenia przeprowadzonego procesu badawczego, zwłaszcza w dziedzinie nauk społecznych. Dlatego podjęta przez Panią mgr. Nelę Strucińską problematyka wydaje się być uzasadniona potrzebami zwiększenia rzeczywistej wiedzy, w zakresie przedmiotowej tematyki.

Zasadność podjęcia badań nie budzi zastrzeżeń, ponieważ wskazany obszar wymaga stałej weryfikacji i doskonalenia, co jest istotne z punktu widzenia zasadności poszukiwania optymalnych rozwiązań organizacyjnych, ukierunkowanych na podnoszenie kompetencji zwłaszcza w fundamentalnym obszarze, jakim jest bezpieczeństwo wewnętrzne.

Doktorantka, w sposób dostateczny odniosła się, w zaprezentowanej analizie wyników badań względem założonych obszarów badawczych.

3. OCENA MERYTORYCZNA ROZPRAWY

Oceniam, że przedmiotowa praca doktorska mieści się w zakresie postawionych wymagań formalnych. Doktorantka właściwie wyselekcjonowała i wykorzystwała zagadnienia związane z bezpieczeństwem i wykorzystwała, w recenzowanej rozprawie.

Autorskie wskazania:

- potencjalnego kierunku aktywności przestępczości,
- potencjalnego modelu zachowań mogących być wykorzystywanych w polskich miastach względem danego zagrożenia,
- potencjalnego rozwoju instytucjonalnego i kompetencyjnego instytucji przewidzianych do zwalczania przedmiotowej przestępczości.

4. OCENA KONSTRUKCJI PRACY

W recenzowanej pracy ogólne założenia metodologiczne zawarte zostały we wstępie, w którym znajduje się również terminologia wykorzystana w poszczególnych rozdziałach.

Również we wstępie została przedstawiona metodologia prowadzonych badań.

Zaprezentowany proces rozwiązywania podstawowych problemów badawczych został przyjęty zgodnie z metodyką badań naukowych i przyjął następujący cykl czynności badawczych:

- określenie celu głównego i problemów badawczych,
- sformułowanie hipotezy głównej i hipotez szczegółowych,
- przedmiot i obszar badań,
- przewidywane efekty badań,
- metody badawcze i źródła zdobywania informacji,
- dane źródłowe wykorzystywane w badaniach.

Materiał zawarty we wstępie, w ocenie recenzenta nie budzi zastrzeżeń.

W rozdziale pierwszym autorka dokonała ogólnej charakterystyki oceny wpływów stanów przestrzeni i warunków życia a ich korelację z rozwojem przestępczości, wraz z historycznymi uwarunkowaniami. Rozdział ten zawiera również opis przyczyn przestępczości i wiodące cechy przestępstwa.

Rozdział drugi to wieloaspektowe ujęcie przebiegu kontroli przestrzeni miasta ukierunkowane na wskazanie działań zapewniających możliwie optymalny nadzór przestrzeni i warunków życia. Rozdział ten zawiera również ocenę przydatności wybranych sposobów działania i skuteczności narzędzi do prowadzenie niezbędnych czynności weryfikujących.

Rozdział trzeci to próba przedstawienia wyników badań i wraz z opracowanym założeniem do modelu kontroli przestrzeni miejskiej i warunków życia, który w swoim założeniu ma za zadanie wywołać efekt ograniczenia przestępczości.

W ostatniej części rozdziału trzeciego Doktorantka wskazuje trzy główne autorskie wnioski powstałe, w wyniku przeprowadzonych badań.

Charakterystyka

Dokonując oceny konstrukcji pracy, należy zauważyć, że przyjęta struktura pracy umożliwiła prowadzenie wyводу zgodnie z kolejno przyjętymi problemami szczegółowymi. Wyniki przeprowadzonych badań umożliwiły pozytywną weryfikację przyjętych hipotez pomocniczych i głównej.

5. UWAGI KOŃCOWE

Pracę oceniam pozytywnie. Przeprowadzone badania i przedstawione wnioski mają charakter autorski i nowatorski.

Pani mgr Nela Strucińska podjął się ważnego i trudnego zadania a mianowicie dokonania diagnozy bezpieczeństwa ludności w terenie zurbanizowany ne przykładzie miasta Olsztyn.

Właściwie przyjęta koncepcja metodologiczna umożliwiła osiągnięcie celu rozprawy, rozwiązania problemów badawczych i pozytywnej weryfikacji przyjętych hipotez roboczych.

6. KONKLUZJA

W konkluzji należy podkreślić, że Doktorantka wywiązała się z postawionych przed sobą zadań, natomiast w zakresie formalnych wytycznych kierujących pracą recenzenta

Oceniam, że:

- Praca stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego,
- Doktorantka wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną w danej dyscyplinie naukowej,
- rozprawa uwiarygadnia umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Mając na względzie powyższe oceniam, że rozprawa jest samodzielną i oryginalną pracą naukową. Stwierdzam, że przedstawiona rozprawa odpowiada warunkom określonym w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz.595, z późn.zm.).

W mojej ocenie pracę można zaliczyć do nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie i tym samym, jako recenzent proszę Wysoką Radę Dyscypliny Nauki o Bezpieczeństwie Federacji Akademii Wojskowych w Gdyni o przyjęcie dysertacji Pani mgr Neli STRUCIŃSKIEJ na temat: *Bezpieczeństwo ludności a kontrola przestrzeni i warunków życia w miastach*, do dalszego procedowania i proszę o dopuszczenie jej do publicznej obrony.